

УДК 81'38:81'342:[81'42]"19/20"

DOI: 10.18523/lcmp2522-9281.2019.5.63-72

Юлія Гришко

<https://orcid.org/0000-0002-5607-0126>

**ФОНОСТИЛІСТИЧНИЙ ЕФЕКТ
ОКАЗІОНАЛЬНОГО ГЕНДІАДІСУ
В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
XX–XXI СТОЛІТЬ**

У статті наведено результати лінгвістичного аналізу сучасного українського поетичного дискурсу О. Ірванця, В. Неборака, Ю. Андруховича, В. Терена, В. Цибулька, І. Низового, О. Левченка, Ю. Іздрика та ін. Виокремлено основні стилістичні функції гендіадісу: звукове обігрування географічних назв та власних імен осіб; моделювання ономапоней; власне фонетична гра; функція семантико-стилістичного синоніма. Установлено, що найпродуктивнішим типом гендіадісу є асемантична фонетична гра. Підкреслено, що поети часто підсилюють фоностилїстичний ефект гендіадісу алітераціями та асонансами, які дублюють загальне акустичне тло вірша.

Ключові слова: сучасний український поетичний дискурс, гендіадіс, okazіоналізм, фоностилїстичний ефект, фонетична гра, ономапоней, алітерація, асонанс.

Вступ

Поетичний дискурс XXI століття характеризується розмаїттям форм і способів спілкування митців із читачами: продукуються й вірші, писані за усталеними канонами, й абсолютно вільні від будь-яких норм і стандартів твори, насичені великою кількістю okazіональних інновацій. Такі

новотвори пов'язані з демонстрацією креативності та мовного смаку, із прагненням до вдосконалення, до зручних та ефективних форм вираження, адже в нетрадиційний спосіб демонструють словотворчі можливості мовної системи (Колоїз, 2015, с. 3).

Сьогодні можна спостерігати значні зрушення у зіставленні різних стилістичних систем мови, зростає стилістична диференціація засобів вираження та способів їх об'єднання (Костомаров, 1965, с. 22). Особливе значення надається виражальній силі слова як важливому елементу комунікації (Дегтерева, 1965, с. 56). А в сучасному швидкому темпі життя емоційно-оцінна насиченість мовленнєвих повідомлень дає змогу ще й заощаджувати описові лінгвістичні засоби (Дегтерева, 1965, с. 60), як наслідок – мистецький дискурс насичується значною кількістю оригінальних авторських новотворів, постання яких є цілком індивідуальним процесом, що має своїм результатом умисне ігнорування мовних стандартів.

Теоретичне підґрунтя

Питанням авторських новотворів присвячені праці Г. Вокальчук, І. Лоцинової, О. Турчак, Л. Кривко, В. Гладкої, Л. Кравчук, Ю. Калужинської, Н. Бабенко, Т. Попової, М. Пахомової, Р. Намітокової, Е. Ханпіри, П. Ніссіле, В. Церула та ін. Функціонування гендіадісу у фольклорних та художніх текстах виокремили Ж. Колоїз, А. Нелюба, Н. Янко-Триницька, О. Журавльов, І. Улуханов, В. Ізотов, О. Спиридонов, В. Панюшкін та ін. Продукування гендіадісу як особливого позаузусного утворення досліджували Ж. Колоїз, А. Нелюба, Н. Янко-Триницька, О. Журавльов, І. Улуханов, В. Ізотов, О. Спиридонов, В. Панюшкін та ін.

Однак фоностилістичні властивості гендіадісу в українському поетичному дискурсі ще не було висвітлено.

Мета статті – виокремити фонетично марковані гендіадіси в сучасному українському поетичному дискурсі, що передбачає реалізацію таких завдань: 1) описати функції гендіадісу в доробку українських авторів; 2) класифікувати типи гендіадісу залежно від стилістичного навантаження в тексті.

Методи та матеріал дослідження

Матеріалом дослідження стала віршована творчість М. Семенка, Ю. Шпола, В. Пачовського, Б. Лепкого, О. Ірванця, Ю. Андруховича,

В. Неборака, І. Низового, В. Цибулька, В. Терена, І. Лучука, Є. Запеки, С. Загреби, О. Левченка, Ю. Іздрика та ін. (близько 2 тисяч сторінок).

Методом суцільної вибірки були виписані й підраховані оказіональні утворення гендіадису, що інтенсифікують фоностилістичний ефект поетичного гла у сприйнятті адресата (читача/слухача). Метод лінгвістичного аналізу використано для з'ясування стилістичних функцій гендіадису в українському поетичному дискурсі. За допомогою методу кількісних підрахунків простежено частотність уживання різних типів гендіадису у віршованих творах українських митців.

Гендіадис у лінгвостилістиці як особливий вид оказіоналізму

Дискурсивний комунікативний простір ХХІ століття характеризується активним використанням поетами фонетичної мовної гри, через що, інформує Т. Космеда, в «мовну моду увійшов стиль “гранж”, породжений прагненням бути оригінальним, бажанням “побешкетувати”, використовуючи мовні засоби» (Космеда, 2011, с. 137). Важливу роль в ігрових модифікаціях поетичного дискурсу відіграє естетизм (Третяк, 2012, с. 309), а також чітка зорієнтованість на експресивні функції мовлення (Кодзасов, 2001, с. 13), тому митці активізують у межах одного твору декілька потужних фоностилістичних ресурсів, одним із яких є гендіадис.

У «Словнику літературознавчих термінів» маємо таку дефініцію: «Гендіадис (грецьк. *hen dia dyion* – *один через два*) – стилістична фігура, вживання іменників замість іменника та прикметника» (Гром'як, Ковалів & Теремко, 2006, с. 151). Більш деталізоване визначення, на яке спиратимемося в нашому дослідженні, пропонує А. Нелюба. На думку лінгвістки, гендіадис – це оказіоналізм, спродукований неузусним способом, що передбачає поєднання здебільшого двох компонентів, у яких останній сприймається як відгомін першого за рахунок повторення кінцевих звуків (Нелюба, 2007, с. 227). Такі утворення є каламбурними, з підкресленим гумористично-сатиричним чи іронічним навантаженням, однак часто подібні одиниці характеризуються непрозорістю семантичного плану (Колоїз, 2015, с. 115) й розраховані винятково на реалізацію акустичного ефекту завдяки конкретному набору звукосполук.

Типи та стилістичні функції гендіадісу в українському поетичному дискурсі

В українському поетичному дискурсі функціують як семантично наповнені гендіадіси, так і ті, що репрезентують чисту фонетичну гру. При цьому гендіадіс виконує декілька стилістичних ролей:

1) фонетичне обігрування географічних назв та власних імен осіб: <...> *Є одна Україна-ненька. / Але є ще й Панама-мама. <...> / І нарколога, і наркомана – / Всіх нас криє мама-Панама. <...>* (Ірванець, 2010, с. 60); <...> *по сей бік багама-мама / по той бік пальми гаїті <...>* (Андрухович, 1991, с. 81). У вірші О. Ірванця «Чумак Хокайдо» гендіадіс тяжіє до поетичної гри звуком, реалізованої в римі-луні: <...> *По сей бік курили рили по той бік аляска ляска / А поруч із хвиль і піни здіймаються хвиліпіни <...>* (Ірванець, 2008, с. 252). Ю. Шпол підсилює гендіадіс алітераціями палаталізованого приголосного [л'], якими пронизана вся строфа в позиціях перед гендіадісом (що теж сформований на ґрунті алітерації [л']) та після нього): <...> *Я люблю Ліліт. / Ліліт-лелія літає / Лоскотом ласощів лінівих. <...>* (Шпол, 2007, с. 71). І. Лучук у поезії «Без назви» експериментує з фонетико-графічним рівнем, уводячи в структуру гендіадісу елементи латинської графіки: *Одіоз N – / Одіозен. / О Dio. Зеня. / Зиновій-Богдан-Ігор* (Лучук, 2005, с. 30);

2) моделювання ониматопеї:

- природні явища (шум невеликих морських хвиль, свист легкого вітру, гудіння бджіл тощо): <...> *Грає піна в сонні скелі: / Нінна-паппа, піппа-паппа <...>* (Пачовський, 2006, с. 266); <...> *І вітер, як жесбрак на лірі. / Своє маленьке «тірі-лірі» / Стихенька бренькає під плотом <...>* (Лепкий, 2006, с. 507); <...> *Липень-нь – бджолиний дзвіночок / В захмареній квітці <...>* (Загребя, 2007, с. 25);
- голос, дії людини (таке моделювання поети здебільшого підсилюють алітераціями). Наприклад, Є. Запека інтенсифікує вплив гендіадісу-ониматопеї алітераціями сонорного дрижачого приголосного [р]: <...> *До мене тепер приходять безцеремонно / стукають у двері / ту-ру-ду-ру / або трам-тарарам <...>* (Запека, 2011, с. 105). В. Терен, трансформуючи дитячу пісеньку, досягає гострого іронічного ефекту, причому друга частина авторського гендіадісу утворена шляхом квазіномінації: <...> *буде приспівувать онуча – / «два півники два півники горох молотили / два чекісти “хочуїсти” по хатах ходили <...>*» (Терен, 2016, с. 162);

– рух машин та механізмів: <...> *наш паравоз тарам-тарак* <...> (Цибулько, 2005, с. 99). У вірші «Місто» М. Семенко створює оригінальну квазіномінацію-гру з читачем (*автомобілі білі*), що може тлумачитись як «автомобілі білі» або «автомобілі білі!» (з наголосом на першому складі адресат може декодувати «білі» через колір; із наголосом на другому складі «білі» сприймається як звуковідтворювальне слово-імітація сигналу автомобіля): <...> *візники – люди / трамваї – люди / автомобілібілі / бігорух рухобіги / рухливобіги / berceus кару* <...> (Семенко, 1985, с. 62–63);

3) формування власне словесної асемантичної гри з інтенсивним фонотилістичним забарвленням, що досягається високою частотністю алітерацій та асонансів. Так, В. Неборак використовує акустико-артикуляційні властивості передньоязикового свистячого приголосного [ц]: <...> *цоб-цабе / цяця-киця-миця-бе* <...> (Неборак, 2008, с. 309). Ю. Шпол, відштовхуючись від фонетичного okazіонального гендіадісу на початку строфи, продовжує акустичний ряд передньоязиковими свистячими приголосними [с], [ц] та задньоязиковим голосним [у]: <...> *Туруси-буруси / Оскалками вискалкани / Уси. / Куці. / Цюці. / Цить.* (Шпол, 2007, с. 72–73). В. Цибулько у творі «Янголи і вовки», навпаки, квазіномінацію-повтор завершує фонетичним okazіоналізмом-гендіадісом у кінці строфи: <...> *пунктом а) проголошено прямо / полюблю-погублю а загальна концепція / то свята послідовність / полюблю-погублю-погублю-погублю-погублю-погублю / ша – блю – сам – блю* <...> (Цибулько, 2005, с. 100–101). В. Терен вибудовує поетичну гру, використовуючи у складі гендіадісу французький вислів *C'est la vie: ми кохалися в траві / се ля ві / впали в схованку-траву / се ля ву / хвилювалася трава / се ля ва! / і народиться в траві / се ля ві* (Терен, 2016, с. 26). О. Левченко у вірші «Мелолотика» фонетично обіграє просторічний вигук із негативним емоційно-оцінним значенням *йолки-палки*: <...> *З валу / Впали / Пали / Йолі* <...> (Левченко, 2019). Ю. Іздрік як складові елементи авторських гендіадісів використовує семантично марковані лексеми, пов'язані з категоріями східної філософії (*шамбала* – просвітлення, стан єднання душі людини з Богом; міфічна країна в Гімалаях або Тибеті; *транс* – змінений психічний стан нервової системи, медитація): <...> *нам залишився останній віри / цоб порішати невирішене / з нами вже трапилось все найгірше / ми вже вважай безгрішні / шамбала-мамбала репчик і драп / перчик і драп-машина – / пазли складаються просто так / в чистий потік хвилин* <...>

(Іздрик, 2019, с. 7); *Шанси-транси / і так все серйозно що просто капець / прожекти двіжухи і терки і мутки <...>* (Іздрик, 2019, с. 77);

4) використання гендіадісу як семантико-стилістичного синоніма для позначення абстрактних понять. Наприклад, О. Ірванець у вірші «Відкритий лист...» гендіадіс *бедлам-тарарам* вживає як синонімічний поняттю *безлад, хаос* (слово *бедлам* утворене неморфологічним лексико-семантичним способом: *бедлам* ← англ. *bedlam* у значенні «безлад» ← англ. *Bethlem* у значенні «Лондонська лікарня для психічно хворих» ← англ. *Bethlehem* «Віфлеєм» ← «монастир ордена Віфлеємської зірки в Лондоні»; слово *тарарам* сьогодні подано в «Тлумачному словнику української мови» й вживається в значенні «безчинство»). Поет використовує гендіадіс для опису історичних подій у Канаді 1992 р., які привернули увагу світової спільноти, а телеглядачів навіть відволікли від популярного на той час серіалу «Багаті теж плачуть» із Веронікою Кастро в головній ролі Маріанни. О. Ірванець, іронізуючи, паралельно в одній строфі згадує реальні історичні події та серіал, що однаковою мірою впливали на свідомість тодішнього пересічного громадянина пострадянського простору, при цьому поет для досягнення максимальної звучності активно вводить у текст сонорні приголосні [p], [m], [n]: <...> *Ми вже не дивимось і Маріанну / Через отой ваш бедлам-тарарам.* <...> (Ірванець, 2010, с. 59).

Рейтинг різних видів оказіонального гендіадісу

У кількісному вираженні найчастотнішим видом гендіадісу є такий, що використовується із суто естетичною метою для створення фонетичної гри, – 37 %.

З однаковою інтенсивністю поети послуговуються гендіадісами для моделювання ономапопеї та фоностилістичної обробки географічних назв і власних імен осіб – по 30 %.

Використання гендіадісу у функції семантико-стилістичного синоніма є найменш частотним – 3 %.

Висновки

Фонетично маркований оказіональний гендіадіс у вербальному мистецькому дискурсі є потужним стилістичним ресурсом, що формує акустичне тло поетичного твору. Гендіадіс виявляє себе як оказіональна інди-

відуально-авторська одиниця, використана зі стійкою прагматичною чи сучасною естетичною метою.

У сучасному українському поетичному дискурсі найпродуктивніше функціонують гендіадиси, створені із власне мистецькою метою – моделювання словесної гри, у якій адресат (читач / слухач) є активним декодіфікатором, а не пасивним спостерігачем.

Наші подальші дослідження спрямовані на глибше вивчення явища гендіадиси в різних функціональних стилях української мови.

Список використаної літератури

- Андрухович, Ю. (1991). *Екзотичні птахи і рослини: Поезії*. Київ: Молодь.
- Гром'як, Р. Т., Ковалів, Ю. І., Теремко, В. І. (2006). *Літературознавчий словник-довідник*. Київ: Академія.
- Дегтерева, Т. А. (1965). Выразительная сила слова. В *Язык и стиль*: сб. научн. труд. (с. 56–95). Москва: Мысль.
- Загребя, С. (2007). Поезії. В *Острови: альманах молодих полтавських авторів* (с. 21–27). Полтава: ПП Шевченко Р. В.
- Запека, Є. (2011). *Матах: Вибрані поезії*. Львів: СПОЛОМ.
- Іздрик, Ю. (2019). *Меланхолії: Поезії*. Львів: Вид-во Старого Лева.
- Ірванець, О. (2008). Поезії. В *«Бу-Ба-Бу» (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак): вибрані твори: поезія, проза, есеїстика* (с. 252). Львів: ЛА «Піраміда».
- Ірванець, О. (2010). *Мій хрест: Поезії*. Харків: Фоліо.
- Ірчуровський, І. (1984). *Фоніка*. Мюнхен.
- Кодзасов, С. В., Кривнова, О. Ф. (2001). *Общая фонетика*. Москва.
- Колоїз, Ж. (2015). *Неузале словотворення: Монографія*. Кривий Ріг: НПП Астеріск.
- Космеда, Т. (2011). Мовна гра у системі лінгвістичних термінів. В *Культура слова*, 74, 137–141.
- Костомаров, В. Г. (1965). Культура языка и речи в свете языковой политики. В *Язык и стиль*: сб. научн. труд. (с. 3–55). Москва: Мысль.
- Левченко, О. (2019). Поезії. Взято з <https://lewczenko.livejournal.com/91381.html>.
- Лепкий, Б. (2006). Поезії. В *Поети «Молодої музи»* (с. 379–518). Київ: Дніпро.
- Лучук, І. (2005). *Трохи білого світу (поетичний калейдоскоп)*: 36. поезій. Київ: Факт.
- Неборак, В. (2008). Поезії. В *«Бу-Ба-Бу» (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак): вибрані твори: поезія, проза, есеїстика* (с. 304–348). Львів: ЛА «Піраміда».
- Нелюба, А. (2007). *Явище економії в словотвірній номінації української мови: Монографія*. Харків: ХІФТ.
- Низовий, І. (2018). Поезії. Взято з <http://maysterni.com>.
- Пачовський, В. (2006). Поезії. В *Поети «Молодої музи»* (с. 245–376). Київ: Дніпро.
- Семенко, М. (1985). *Поезії*. Київ: Рад. письменник.
- Терен, В. (2016). *Жити: триптих: вірші*. Київ: Дніпро.
- Третяк, Н. (2012). Мовна гра як засіб комунікативного впливу на читача (на матеріалі ЗМІ). В *Мова і суспільство*, 3, 309–314.
- Цибулько, В. М. (2005). *Ангели і тексти: Поезії*. Харків: Фоліо.
- Шпол, Ю. (2007). *Вибрані твори. Поезії* (с. 31–89). Київ: Смолоскип.

References

- Andruchovych, Yu. (1991). *Ekzotychni ptakhy i roslyny: Poezii [Exotic Birds and Plants: Poetry]*. Kyiv: Molod [in Ukrainian].
- Degtereva, T. A. (1965). Vyrzitel'naya sila slova [Expressional Power of the Word]. In *Yazyk i stil [The Language and the Style]* (pp. 56–95). Moskva: Mysl [in Ukrainian].
- Hromiak, R. T., Kovaliv, Yu. I., & Teremko, V. I. (2006) *Literaturoznavchyyi slovnyk-dovidnyk [Literary Reference Dictionary]*. Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].
- Irvanets, O. (2008). Poezii [Poetry]. In “*Bu-Ba-Bu*” (Yurii Andruchovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). *Vybrani Tvory. Poesiia, Proza, Eseiistyka [“Bu-Ba-Bu” (Yurii Andruchovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). Selected Works. Poetry. Prose. Essays]* (p. 252). Lviv: LA “Piramida” [in Ukrainian].
- Irvanets, O. (2010). *Mii khrest: Poezii [My Cross: Poetry]*. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
- Izdryk, Yu. (2019). *Melankholii: Poezii [Melancholies: Poetry]*. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva [in Ukrainian].
- Kachurovskiy, I. (1984). *Fonika [Phonics]*. Munich [in Ukrainian].
- Kodzasov, S. V., & Krivnova, O. F. (2001). *Obshechaya fonetika [The General Phonetics]*. Moskva [in Russian].
- Koloiz, Zh. (2015). *Neusualne slovotvorennia [Non-usage Derivation]*. Kryvyi Rih: NPP Asteriks [in Ukrainian].
- Kosmeda, T. (2011). Movna hra u systemi lingvistychnykh terminiv [Language Play in the System of Linguistic Terms]. *Kultura slova [Word Culture]*, 74, 137–141 [in Ukrainian].
- Kostomarov, V. G. (1965). Kultura yazyka i rechi v svete yazykovoy politiki [Language and Speech Culture from the Point of View of Language Policy]. In *Yazyk i stil [The Language and the Style]* (pp. 3–55). Moskva: Mysl [in Russian].
- Lepkyi, B. (2006). Poezii [Poetry]. In *Poety “Molodoi muzy” [Poets of “Young Muse”]* (pp. 379–518). Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
- Levchenko, O. (2019). *Poezii [Poetry]*. Retrieved from <https://lewczenko.livejournal.com/91381.html>.
- Luchuk, I. (2005). *Trokhly biloho svitu (poetychnyy kaleidoskop) [A Little Bit of the Wide World (Poetical Kaleidoscope)]*. Kyiv: Fakt [in Ukrainian].
- Neborak, V. (2008). Poezii [Poetry]. In “*Bu-Ba-Bu*” (Yurii Andruchovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). *Vybrani Tvory. Poesiia, Proza, Eseiistyka [“Bu-Ba-Bu” (Yurii Andruchovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). Selected Works. Poetry. Prose. Essays]* (pp. 304–348). Lviv: LA “Piramida” [in Ukrainian].
- Neliuba, A. (2007). *Yavnyshche ekonomii v slovotvornii nominatsii ukrainskoi movy [The Fact of Economy in the Derivational Nomination of Ukrainian Language]*. Kharkiv: KhIFT [in Ukrainian].
- Nyzovyi, I. (2018). *Poezii [Poetry]*. Retrieved from <http://maystermi.com> [in Ukrainian].
- Pachovskyi, V. (2006). Poezii [Poetry]. In *Poety “Molodoi muzy” [Poets of “Young Muse”]* (pp. 245–376). Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
- Semenko, M. (1985). *Poezii [Poetry]*. Kyiv: Rad. pismennyk [in Ukrainian].
- Shpol, Yu. (2007). *Vybrani tvory. Poesii [Selected Works. Poetry]*. Kyiv: Smolokyp [in Ukrainian].
- Teren, V. (2016). *Zhyty: tryptykh: virshi [To Live: triptych: poems]*. Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
- Tretiak, N. (2012). Movna hra yak zasib komunikatyvnoho vplyvu na chytacha (na materialy ZMI) [Language Play as a Mean of Communicative Influence on the Reader (on the base of mass media)]. In *Mova i suspilstvo [Language and Society]*, 3, 309–314 [in Ukrainian].

- Tsybulko, V. M. (2005). *Anhely i teksty: Poezii [Angels and Texts: Poetry]*. Kharkiv: Folio [in Ukrainian].
- Zahreba, S. (2007). Poezii [Poetry]. In *Ostrovy: almanakh molodykh poltavskykh poetiv [Islands: almanac of young Poltava authors]* (pp. 21–27). Poltava: PE Shevchenko R. V. [in Ukrainian].
- Zapeka, Ye. (2011). *Matakh: Vybrani poezii [Matakh: Selected poetry]*. Lviv: SPOLOM [in Ukrainian].

Abstract

Yuliia Hryshko

PHONETIC AND STYLISTIC EFFECT OF OCCASIONAL HENDIADYS IN UKRAINIAN POETICAL DISCOURSE OF 20TH–21ST CENTURIES

Background. The modern Ukrainian poetical discourse is characterized by a lot of original author's word-buildings – nonce words (occasionalisms) which are created as absolutely individual process. This process deals with intentional ignoring of language norms and standards. Phonetic and stylistic features of hendiadys in Ukrainian poetical discourse are still without detail describing.

Purpose is to distinguish the phonetic marked hendiadyses in modern Ukrainian poetical discourse, this purpose includes the realization of the next tasks: 1) to describe the functions of hendiadys in creation by Ukrainian authors; 2) to classify the types of hendiadys depending on their stylistic expression in artistic text.

Material and methods. As material for our research we used Ukrainian poetical works by M. Semenko, Yu. Shpol, V. Pachovskyi, B. Lepkyi, O. Ivanets, Yu. Andrukhovych, V. Neborak, I. Nyzovyi, V. Tsybulko, V. Teren, I. Luchuk, Ye. Zapeka, S. Zahreba, O. Levchenko, Yu. Izdryk and so on (2000 pages). We used continuous sampling method for selection and extract of occasional formations of hendiadys which make intensity of phonetic and stylistic effect of poetical background in the addressee's (reader's / listener's) perception. The method of linguistic analysis used for determination of stylistic functions of hendiadys in Ukrainian poetical discourse. Thanks to the method of quantitative calculations we retraced the frequency of using of different types of hendiadys in the poetical works by Ukrainian masters of the word.

Results. In Ukrainian poetical discourse semantic marked hendiadyses and represented purely phonetic play hendiadyses function. Besides hendiadys has some stylistic functions: 1) phonetic transformation of geographical names and proper person's names; 2) onomatopoeia modeling; 3) formation of non-semantic word play with intensive phonetic and stylistic influence, that can be possible thanks to high frequency of alliterations and assonances; 4) hendiadys as semantic-stylistic synonym for describing of abstract notions.

Discussion. Phonetic marked occasional hendiadys in verbal artistic discourse is a power stylistic expressive mean that forms an acoustic background of poetical work. The hendiadys realizes as occasional individual author's unit used with pragmatic or only esthetic goal.

In modern Ukrainian poetical discourse the most productive are hendiadyses created for purely artistic goal – word play modeling in which addressee (reader / listener) is an active decoder but not passive observer.

Our future researches will focus on more detail studying of hendiadys phenomenon in the different functional styles of Ukrainian language.

Keywords: modern Ukrainian poetical discourse, hendiadys, nonce word, phonetic and stylistic effect, phonetic play, onomatopoeia, alliteration, assonance.

Матеріал надійшов 27.07.2019